

Sygn. akt III RC 90/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Jarocinie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Dorota Pietrzak

Protokolant: st.sekr.sąd. Mariola Grzelak

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2016r. w Jarocinie

na rozprawie

sprawy z powództwa mał. M. B. (1), dział. przez ojca R. B.

przeciwko A. B. (1)

o podwyższenie alimentów

i z powództwa A. B. (1)

przeciwko mał. M. B. (1), dział. przez ojca R. B.

o obniżenie alimentów

1. zasądza od pozwanej A. B. (1) na rzecz małoletniej córki M. B. (1) ur. (...) rentę alimentacyjną w kwocie po 400 zł (czterysta zł) miesięcznie, poczynając od dnia 1 września 2015 r., do 10-go każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejś z rat, do rąk ojca dziecka R. B. i to w miejsce renty alimentacyjnej ustalonej przed Sądem Rejonowym w Jarocinie w sprawie III RC 244/11 na kwotę po 300 zł miesięcznie
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala
3. oddala powództwo A. B. (1) przeciwko mał. M. B. (1), dział. przez ojca R. B. o obniżenie alimentów
4. kosztami postępowania obciąża strony w zakresie przez nich poniesionym
5. wyrokowi w punkcie 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Dorota Pietrzak

Sygn. akt III RC 90/15

UZASADNIENIE

Dnia 17 kwietnia 2015r. małoletnia powódka M. B. (1) wystąpiła do Sądu Rejonowego w Jarocinie o podwyższenie na swoją rzecz alimentów zasądzonych od pozwanej A. B. (1) wyrokiem Sądu Rejonowego w Jarocinie a dnia 1 marca 2012r. w sprawie III RC 244/11 z kwoty 300 zł do kwoty 550 zł miesięcznie , poczynając od dnia 1 kwietnia 2015r. do 10-go każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat, do rąk ojca R. B..

Uzasadniając pozew małoletnia powódka podała, że po wydaniu wyroku jej sytuacja w zakresie potrzeb uległa znaczącej zmianie, zwiększyło się jej zapotrzebowanie w zakresie żywności i odzieży, a ponadto w związku z rozpoczęciem nauki w szkole zawodowej, konieczne będzie przeznaczenie środków pieniężnych na podręczniki i dojazdy do szkoły .

Pozwana A. B. (1), w złożonej w dniu 13 maja 2015r. odpowiedzi na pozew, wniosła o oddalenie powództwa , a jednocześnie zgłosiła powództwo wzajemne, domagając się obniżenia renty alimentacyjnej na małoletnią M. B. (1) do kwoty po 200 zł miesięcznie. (k. 10,11)

Pozwana uzasadniając swoje stanowisko i żądanie obniżenia renty alimentacyjnej podniosła między innymi, iż aktualnie pozostaje bez pracy , konkubin z którym zamieszkuje pracuje tylko dorywczo , a ośmioletnia córka , jaką ma z konkubinatu, choruje na astmę oskrzelową i alergię. A. B. (1) podała również, że wspomaga małoletnią M. , która nie przebywa u ojca a w ośrodku (...) wysyłając jej paczki i kupując odzież.

Sąd ustalił, co następuje:

Małoletnia M. B. (1) urodzona (...) jest dzieckiem R. B. i A. B. (1). Małżeństwo R. B. i A. B. (1) rozwiązane zostało przez rozwód w roku 2005. W wyroku rozwodowym wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią M. powierzono ojcu R. B..

Po raz ostatni obowiązek alimentacyjny pozwanej A. B. (1) wobec małoletniej M. B. (1) skonkretyzowany został w wyroku Sądu Rejonowego w Jarocinie z dnia 1 marca 2012r. wydanym w sprawie III RC 244/11 na kwotę po 300 zł miesięcznie, poczynając od dnia 15 lutego 2012r.

Wówczas to małoletnia M. zamieszkiwała z ojcem R. B., jego konkubiną A. K., przyrodnim bratem A. B. (2) oraz córką konkubiny ojca K. P.. Z powodu zaburzeń zachowania i emocji, na przełomie roku 2011/2012 małoletnia przebywała na Oddziale (...) dla (...) we W.. Po wyjściu ze szpitala brała udział w zalecanej, częściowo płatnej, terapii rodzinnej oraz pozostawała pod stałą opieką lekarza (...)w K..

R. B. zatrudniony był w firmie (...) za przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie 2.423 zł netto. Jego konkubina nie pracowała , otrzymywała alimenty na małoletnią córkę K. w kwocie po 550 zł miesięcznie. Całościowe koszty wynajmowanego przez konkubentów mieszkania wynosiły 1.100 zł miesięcznie .

A. B. (1) , w dacie wyrokowania przez Sąd Rejonowy w Jarocinie, zamieszkiwała w G. razem z konkubiną , jego matką i małoletnią córką. Nie pracowała, pozostawała na utrzymaniu konkubina, który pracując dorywczo zarabiał około 1.000 zł miesięcznie.

(dowód: akta sprawy III RC 244/11 Sądu Rejonowego w Jarocinie z pow.

mał. M. B. (1), dział. przez ojca R.

B. przeciwko A. B. (1)

o podwyższenie alimentów, zeznania R.

B. k. 114v-115).

Aktualnie małoletnia M. B. (1) mieszka z ojcem, ma ukończone 16 lat i od września ubiegłego roku uczęszcza do Zespołu Szkół (...) w J.. Jest uczennicą klasy I szkoły zawodowej, uczy się w zawodzie sprzedawcy. Praktyki odbywa w zakładzie (...) w J. przy ul. (...) i z tego tytułu otrzymuje miesięcznie 120 zł wynagrodzenia.

Małoletnia nie choruje, chodzi w zależności od potrzeb, do ginekologa i dentysty (wizyty odpłatne i niepłatne). Koszt zaspokojenia potrzeb małoletniej M. B. (1) w zakresie utrzymania i wychowania wyraża się aktualnie kwotą około 800 zł miesięcznie.

W dacie składania pozwu o podwyższenie alimentów małoletnia M. przebywała w (...) Ośrodku (...) w B.. Wychowanką Ośrodka była do zakończenia roku szkolnego, to jest do czerwca 2015r. Opłaty za pobyt małoletniej w Ośrodku regulował ojciec R. B.. Przeciętna miesięczna opłata za pobyt M. B. (1) w placówce wynosiła 211 zł. W okresie pobytu małoletniej powódki w placówce w B. R. B. przesyłał córce pieniądze na przejazd do domu (około 50 zł) oraz kilka razy drobne kwoty na własne potrzeby (około 20 zł).

W czerwcu 2015r. przesłał do Ośrodka 250 zł i tym samym uregulował wszystkie zobowiązania wynikające z podstawowych potrzeb córki.

W przedmiotowym okresie matka małoletniej powódki przesłała córce dwie paczki z kosmetykami i środkami czystości, natomiast babcia M. B. (2) dwa przekazy pocztowe na kwoty po 40 zł i 30 zł.

Do domu w J. M. B. (1) przyjechała jeden raz w kwietniu 2015r. i przebywała przez tydzień (Święta Wielkanocne), a drugi raz była przez trzy dni w maju. We wakacje letnie 2015 roku małoletnia przebywała u matki i jej rodziny przez około dwa tygodnie. Zakupiono jej wtedy buty i odzież za łączną kwotę około 400 zł.

A. B. (1) od 5 lat nie płaci renty alimentacyjnej na małoletnią M..

(dowód: zeznania R. B. k. 114v-115, zeznania

A. B. (1) k. 62,63, informacja (...) w B. k.

44, zestawienie opłat za ośrodek k. 45, rachunki , przekazy,

dowody nadania k. 12 i 61, faktury k. 79-84)

R. B., ojciec małoletniej M. B. (1), z zawodu ślusarz- mechanik, zatrudniony jest w firmie (...) S.A. na stanowisku spawacza. Miesięcznie zarabia ponad 3.000 zł netto.

Dwa lata temu zawarł związek małżeński z A. K., z którą wcześniej pozostawał w konkubinacie. Z obecnego związku ma syna A. ur. (...) A. B. (1) ma na utrzymaniu trzynastoletnią córkę K. P. pochodzącą z jej nieformalnego związku.

Pięcioosobowa rodzina B., tak jak cztery lata temu, zajmuje wynajmowane mieszkanie w J. o powierzchni 50 m² . Miesięczny koszt utrzymania mieszkania to kwota 948 zł (czynsz 500 zł plus wszystkie media średnio miesięcznie 448 zł).

Żona R. B. nie pracuje, aktualnie nie jest zarejestrowana w biurze pracy. Otrzymuje rentę alimentacyjną na córkę K. w kwocie po 550 zł miesięcznie. Małoletni A. B. (2) uczęszcza do Niepublicznego Przedszkola (...) w J. . Przebywa tam 5 godzin dziennie, korzysta ze śniadań i obiadów. Miesięczna opłata za pobyt dziecka w przedszkolu wynosi od 70 zł do 80 zł.

R. i A. małżonkowie B. nie korzystają ze świadczeń opieki społecznej. Do września 2015r. włącznie R. B. otrzymywał na małoletnią M. z funduszu alimentacyjnego kwotę 300 zł miesięcznie .

(dowód: zaświadczenia o zarobkach R. B. k.

4,74,111,113, zaświadczenia (...) w J. k. 22,77,

zestawienie kosztów utrzymania mieszkania k. 87,

zaświadczenie przedszkola (...) w J. k. 78,

zeznania R. B. k. 114v-115, akta sprawy

III RC 244/11 SR Jarocinie z pow. mał. M. B. (1) ,

dział. przez ojca R. B. przeciwko

A. B. (1) o podwyższenie alimentów)

A. B. (1), matka małoletniej M. B. (1), jest z zawodu fryzjerem, ukończyła szkołę zawodową w J. o profilu fryzjer damski. Nie pracuje od 5 lat i nie jest zarejestrowana w urzędzie pracy . Dnia 8 września 2015r. utraciła status osoby bezrobotnej z powodu odmowy przyjęcia propozycji pracy w firmie (...) Spółka z o.o. z siedzibą w S.. Miała tam możliwość podjęcia zatrudnienia na stanowisku pokojowej za wynagrodzeniem miesięcznym 2.000 zł brutto (netto 1.459 zł). W okresie od 1 kwietnia 2015r. do 9 grudnia 2015r. Powiatowy Urząd Pracy w G. dysponował 169 ofertami pracy dla kobiet w zawodzie fryzjer i bez kwalifikacji, a proponowane wynagrodzenia kształtowały się najczęściej na poziomie od 1.750 zł do 2. 000 zł brutto miesięcznie .

Nie ma obiektywnych przyczyn uniemożliwiających podjęcie zatrudnienia przez A. B. (1).

A. B. (1) zamieszkuje w G. z konkubinem M. S. i córką S. S. ur. (...) Zajmują wynajmowane mieszkanie o powierzchni 52 m² , składające się z dwóch pokoi , kuchni i łazienki. Miesięczne koszty utrzymania mieszkania to: czynsz 750 zł, energia elektryczna 110 zł, woda 30 zł, gaz 35 zł. A. B. (1) korzysta regularnie z różnorodnych świadczeń z opieki społecznej. Co miesiąc z Ośrodka Pomocy (...) w G. otrzymuje dodatek mieszkaniowy- 232 zł, zasiłek rodzinny – 106 zł, dodatek do zasiłku rodzinnego – 80 zł, zasiłek pielęgnacyjny - 153 zł. Ponadto od lutego do maja 2015r. pobierała zasiłek okresowy w kwocie po 149 zł miesięcznie, a od sierpnia do września 2015r. w kwocie po 49 zł miesięcznie. We wrześniu ubiegłego roku otrzymała także zasiłek celowy na pokrycie kosztów zakupu żywności w kwocie 120 zł.

Konkubin pozwanej M. S. pracuje dorywczo przy wywozie drewna z lasu i zarabia około 700 zł miesięcznie.

Małoletnia S. S. – córka A. B. (1) choruje na astmę oskrzelową i w związku z tym pozostaje pod opieką poradni alergologicznej. Dnia 14 maja 2014r. (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w G. zaliczył S. S. do osób niepełnosprawnych na okres do 21 maja 2016r.

W niniejszej sprawie Sąd poczynił ustalenia w oparciu o zgromadzone dokumenty, treść zeznań R. B. i A. B. (1) oraz materiał zawarty w aktach sprawy III RC 244/11 Sądu Rejonowego w Jarocinie z powództwa małoletniej M. B. (1) , dział. przez ojca R. B. przeciwko A. B. (1) o podwyższenie alimentów .

Zdaniem Sądu, zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej M. B. (1), przy uwzględnieniu aktualnej struktury cen artykułów żywnościowych, odzieży , obuwia , artykułów sanitarnych , pomocy i wydatków szkolnych, wizyt lekarskich i leków, jak również kosztów utrzymania mieszkania, wymaga kwoty około 800 zł miesięcznie .

W tym względzie stanowisko Sądu jest zbieżne z treścią zeznań ojca dziecka.

Sąd zważył, co następuje:

W myśl przepisu art. 138 k.r.i o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Przez zmianę stosunków należy rozumieć zwiększenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie albo ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji.

Nie każda zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego uzasadnia zastosowanie art.138 k.r. i o.

Skutecznie z żądaniem zmiany orzeczenia lub ugody dotyczącej obowiązku alimentacyjnego można wystąpić „w razie zmiany stosunków”, przy czym chodzi tu o zmianę istotną i trwałą zaistniałą po uprawomocnieniu się wyroku zasądającego alimenty w dotychczasowej wysokości albo postanowienia wydanego w konsekwencji zawarcia ugody alimentacyjnej.

Tak więc dla stwierdzenia czy nastąpiła zmiana stosunków, o której mowa w art. 138 k.r. i o., należy porównać istniejącą przez dłuższy czas sytuację poprzednią z sytuacją obecną, o ile ma ona charakter trwały i będzie istnieć przez dłuższy czas.

W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, iż koszt utrzymania małoletniej powódki M. B. (1), od ostatniej konkretyzacji renty alimentacyjnej, wzrósł. Od tego czasu minęły blisko cztery lata i niewątpliwie potrzeby dziecka znajdującego się w fazie intensywnego rozwoju fizycznego i psychicznego zwiększyły się w tym okresie. Z ustaleń Sądu wynika, iż zaspokojenie usprawiedliwionych wiekiem potrzeb małoletniej powódki wymaga comiesięcznie kwoty około 800 zł.

Przesłanki istnienia obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dziecka określa przepis art.133 § 1 k.r. i o. stanowiąc, że rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 k.r. i o.). Zgodnie z art. 135 § 2 k.r. i o. wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Stosownie do treści przepisów art. 133 § 1 k.r. i o i art. 135 § 1 k.r. i o. rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka w tej samej kolejności, ale odpowiednio do swoich możliwości zarobkowych i majątkowych.

Przede wszystkim należy wskazać, że trudna sytuacja materialna A. B. (1), na którą się powołuje, wynika tylko i wyłącznie z jej bierności w pozyskaniu odpowiedniego zatrudnienia i tym samym nie zasługuje na usprawiedliwienie, skoro od rodziców zobowiązanych do alimentacji małoletnich dzieci, których usprawiedliwione potrzeby systematycznie wzrastają wraz z wiekiem, wymaga się szczególnej aktywności w zakresie zdobywania środków finansowych. Z materiału zebranego w sprawie wynika zaś, że aktywność pozwanej ogranicza się do pozyskiwania środków finansowych z opieki społecznej.

Skoro pozwana (niepracująca od 5 lat) odmówiła podjęcia pracy za kwotę 2.000 zł brutto miesięcznie (netto 1.459 zł) , a jednocześnie Powiatowy Urząd Pracy w G. w okresie od kwietnia do grudnia 2015r. dysponował 169 ofertami pracy dla kobiet w zawodzie fryzjer i bez kwalifikacji i to najczęściej za wynagrodzeniem od 1.750 zł do 2.000 zł brutto, to zdaniem Sądu, właśnie te kwoty wyznaczają zakres możliwości zarobkowych i majątkowych matki małoletniej M. B. (1). Uwzględniając obowiązek alimentacyjny A. B. (1) wobec małoletniej S. S., Sąd uznał, że pozwana winna partycypować w kosztach utrzymania małoletniej M. na poziomie 400 zł miesięcznie. Biorąc pod uwagę wynagrodzenie małoletniej powódki, jakie otrzymuje z tytułu praktyk (120 zł miesięcznie), udział finansowy R. B. ograniczony został do kwoty niespełna 300 zł miesięcznie. Ojciec M. B. (1) spełnia również swój obowiązek alimentacyjny przez bieżącą i osobistą pieczę nad córką. Zakres możliwości zarobkowych i majątkowych R. B. wyznaczają jego aktualne zarobki, które kształtują się na poziomie ponad 3.000 zł netto miesięcznie. W porównaniu z rokiem 2012 wzrosły one o blisko 600 zł. Koszty utrzymania mieszkania zajmowanego przez rodzinę B., której skład

osobowy nie zmienił się od czasu ostatniej konkretyzacji renty alimentacyjnej, uległy natomiast zmniejszeniu o kwotę około 150 zł miesięcznie.

W tych okolicznościach obciążenie ojca małoletniej powódki udziałem finansowym w kosztach utrzymania córki na poziomie około 300 zł miesięcznie w pełni odpowiada dyspozycji art. 135 § 1 i § 2 k.r. i o.

Podwyższając rentę alimentacyjną od września 2015r. Sąd miał na względzie, że istotna i trwała zmiana, wyrażona w art. 138 k.r. i o., w zakresie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej M. B. (1) nastąpiła właśnie od tego czasu. Małoletnia powódka rozpoczęła nowy etap nauki na poziomie ponadgimnazjalnym i stale przebywa pod opieką ojca. Nie sposób nie zauważyć, iż istotna część kosztów utrzymania małoletniej M., w czasie jej pobytu w (...) Ośrodku (...) w B. (opłata miesięczna za wyżywienie), kształtowała się na poziomie 211 zł miesięcznie. Wprawdzie, w znacznej mierze, dodatkowe koszty związane z pobytem małoletniej powódki w placówce regulował ojciec, to jednocześnie, w sposób naturalny, jego codzienne, osobiste starania o utrzymanie i wychowanie córki w tym okresie były ograniczone.

Co do żądania zgłoszonego przez A. B. (1) przepis art. 138 k.r. i o. nie może mieć zastosowania. Sytuacja materialna powódki, na jaką się powołuje, w porównaniu z rokiem 2012 nie uległa żadnej zmianie i to z przyczyn zawinionych leżących po jej stronie, a opisanych wcześniej.

Mając na względzie powyższe oraz treść powołanych przepisów Sąd orzekł jak w punkcie 1, 2 i 3 części dyspozytywnej wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono w myśl art. 98 k.p.c. , 102 k.p.c. i 108 § 1 k.p.c.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. wyrokowi w punkcie 1 nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Dorota Pietrzak